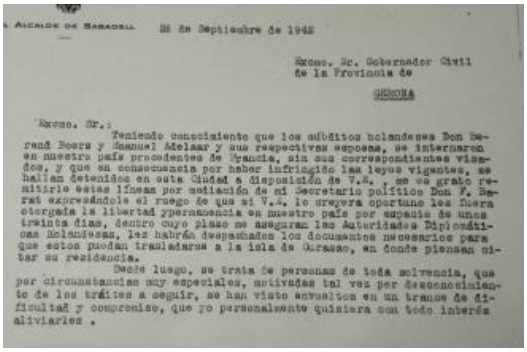
L'alcalde Marcet i Girona

Prenent la polèmica sobre el carrer d´Antonio Machado a Sabadell es recorda què va passar amb un batlle que ha perdut el seu vial

ALCALDE DE SABADELL 26 de Septiembre de 1942

Excmo. Sr. Gobernador Civil
de la Provincia de
GERONA

Excmo. Sr.:

Teniendo conocimiento que los súbditos holandeses Don Berard Beers y Samuel Adelaar y sus respectivas esposas, se internaron en nuestro país procedentes de Francia, sin sus correspondientes visados, y que en consecuencia por haber infringido las leyes vigentes, se hallan detenidos en esta Ciudad a disposición de V.E., se va grato remitirle estas líneas por mediación de mi Secretario político Don F. Barat expresándole el ruego de que si V.E. lo creyera oportuno les fuera otorgada la libertad provisional en nuestro país por espacio de unos treinta días, dentro cuyo plazo se asegurará las Autoridades Diplomáticas Holandesas, les habrán despachados los documentos necesarios para que estos puedan trasladarse a la isla de Curasao, en donde piensan citar su residencia.

Desde luego, se trata de personas de toda solvencia, que por circunstancias muy especiales, motivadas tal vez por desconocimiento de los trámites a seguir, se han visto envueltos en un tramite de dificultad y compromiso, que yo personalmente quisiera con todo interés aliviarles .

L'alcalde Marcet i Girona

«A l'Arxiu Històric de Girona hi ha una carta amb membret de l'Ajuntament de Sabadell, que, el 26 de setembre de 1942, Josep Maria Marcet, l'alcalde, adreça al governador civil de la província de Girona, Luis Mazo Mendo (1902-1987), aquest si apassionadament franquista amb tots els honors. Li rendeix acatament, tal vegada? No! Al contrari, té la gosadia inconcebible de demanar la llibertat dels jueus holandesos»

Fa pocs dies ha saltat a la polèmica un estudi històric -o histriònic– d'un autodenominat historiador local de Sabadell, que amb la dèria de fabricar memòries històriques a mida, proposa suprimir del nomenclàtor local diversos carrers amb arguments certament extravagants. Segur que ho teniu present, és un tal Antoni Abad. Es tracta d'un encàrrec de l'Ajuntament que, una vegada passat per la metodologia abadiana, conclou que Antonio Machado és un espanyolista i anticatalanista recalcitrant que no mereix tenir placa a cap cantonada de la ciutat. Encara més sospitosos –també segons el dit informe- són Goya, Quevedo, Gòngora, Larrao Lope de Vega, ja que en el seu deliri, els troba «(...) hostils a la llengua, cultura i nació catalanes».

La disbauxa que ha provocat aquest document ha estat monumental, acompanyada del menyspreu generalitzat dels historiadors de veritat. Tal vegada no calia esmerçar un gran debat metodològic en aquesta avinentesa, i tampoc cal tenir títol universitari per detectar en l'exabrupte sabadellenc del tal Abad més apriorismes ideològics i visceralitat que no pas rigor històric i fins i tot sentit comú. El problema és que algú arribarà a trobar normals tergiversacions com aquestes, pròpies de les tendències postveritistes, i fins considerar-les aportacions innovadores pel sol fet d'anar contracorrent, si es prenen com a referència les pintoresques conclusions que ens obsequien els cadells de la Nova Història quan «demostren» que Cervantes es valencià i escrivia originalment en català, santa Teresa de Jesús és autènticament catalana de tota la vida, i Leonardo da Vinci va pintar nogensmenys que les muntanyes de Montserrat com a paisatge de fons del quadre de la Gioconda.

Finalment, l'alcaldia sabadellenca ha resolt l'enrenou mediàtic dient que Antonio Machado es queda al carrerer sabadellenc i no passa res. Que no s'enfadin els grans divulgadors del poeta universal, com ara el britànic Ian Gibson, que estiguin tranquils, que el pitjor ha passat.

Però, i els altres? I els decapitats per la fúria iconoclasta del revisionista Abad que no tenen qui els defensi? Posem per cas un il·lustre sabadellenc, Josep Maria Marcet i Coll, alcalde de la ciutat vallesana entre 1940 i 1960, que si que ha estat efectivament foragitat del carrer que apadrinava, i a favor del qual només ha escrit un net seu, l'empresari Josep Maria Garcia-Planas i Marcet, en una emotiva Tribunaa La Vanguardia del divendres 25 d'agost passat, intitulada El silenci de les institucions. Els arguments a favor d'un alcalde que es pot qualificar de progressista pel moment que li va tocar viure, destituit pel dictador Franco de l'alcaldia per unes declaracions contra el règim al New York Times, son prou contundents per destriar el gra de la palla i demostrar que no tothom que va tenir càrrecs als anys 1940 pot ser catalogat de franquista. És absurd pensar que tothom és franquista el 1940 o tothom és demòcrata el 1978; són els règims polítics que poden ser jutjats per la seva ideologia, les persones han de ser qualificades pels seus actes, encara que la situació política els pugui condicionar de més o de menys.

Per arrodonir la reivindicació del net Marcet, amb qui compartim la mesurada i inteligent crítica, documentarem una actuació exemplar d'àmbit gironí del doblement destituït alcalde Marcet: foragitat el 1959 de la poltrona municipal pel dictador Francisco Franco en persona; expulsat del nomenclàtor municipal el 2017 per l'actual equip de govern municipal.

A l'Arxiu Històric de Girona hi ha una carta amb membret de l'Ajuntament de Sabadell, que, el 26 de setembre de 1942, Josep Maria Marcet, l'alcalde, adreça al Governador Civil de la província de Girona, Luís Mazo Mendo (1902-1987), aquest si apassionadament franquista amb tots els honors. Li rendeix acatament, tal vegada? No! Al contrari, té la gosadia inconcebible de demanar la llibertat dels jueus holandesos Berend Boers i Emanuel Adellar, i de les seves esposes, que havien estat detinguts en passar ilegalment la frontera quan fugien de la persecució del monstre nazi, i es trobaven a la Presó de Girona. El descobridor de l'afer és el màxim especialista en el tema, l'historiador Josep Calvet Bellera, que justament ha titulat el seu darrer llibre Fugint de l'Holocaust. Catalunya i els refugiats jueus de la Segona Guerra Mundial. Sembla que, a més, Josep Maria Marcet se'n va sortir en la seva pressió i els quatre jueus holandesos varen poder salvar-se i arribar finalment a Curaçao, amb l'ajut final de les autoritats consulars holandeses.

Segons les mateixes recerques històriques de Josep Calvet, Girona, especialment durant els anys 1940 a 1942, va ser un destacat lloc de pas de fugitius jueus de la persecució implacable desfermada pel nazisme, havent de burlar l'actitut hostil del règim franquista, que detenia a la frontera i tancava homes, dones i vells a la presó, i ingressava a l'Hospici Provincial els nens i nenes, que quedaven doblement orfes i desorientats, separats d'algun dels seus progenitors i reclosos en un lloc obscur i inhòspit on es passava gana i fred.

Val la pena rehabilitar aquests records, genuïnament històrics, i rehabilitar els seus protagonistes, herois anònims en un moment de tribulació. A l'igual que caldria rehabilitar la memòria de l'antic Hospici de Girona, actual Casa de Cultura, el lloc que va coprotagonitzar aquests fets i que contra tota llògica avui es troba totalment amagat als ulls dels usuaris del centre i de la ciutadania. L'edifici, construït primer com a casa de Misericòrdia (1769-1776), i després ampliat com a Hospici Reial, existeix avui amb tots els seus carreus, llindes i altres elements arquitèctonics, i amb una rica història, però resta pudorosament tapat per capes de guix, pintura i incomprensió, quan podria ser un monument històric guanyat per la ciutat, aportar el seu pedigrí i ennoblir els

usos actuals del centre amb la seva pàtina secular.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/girona/2017/09/12/lalcalde-marcet-girona/866933.html?utm_source=rss